

az Országos Magyar Vadászkamara Kinológiai Szakbizottságának rendezvénye

VADÁSZKINOLÓGIAI KONFERENCIA

Bugyi, Forster Vadászkastély | 2023. június 30.

KONFERENCIA FÜZET

információk, absztraktok

PROGRAM

előadás szekció (9.00-12.00)

FELVEZETŐ - Az átalakuló vadgazdálkodási, vadászati gyakorlat hatása a vadászkutyák alkalmazhatóságára

előadó: **Kovács Gábor**, a Vadászkamara Kinológiai Szakbizottságának elnöke
időtartam: 10 perc

1. A vadászkamara szerepvállalása a vadászati kinológiai fellendítése érdekében

előadó: **Agyaki Gábor**, a Vadászkamara hivatásos vadász alelnöke
időtartam: 20 perc

2. Átalakuló társas nagyvad vadászatok, hajtóebek megítélése a vadgazdálkodó oldaláról

előadó: **Nyúl András**, a SEFAG Zrt. Barcsi Erdészetének vadgazdálkodási ágazatvezetője
időtartam: 20 perc

3. Kopók a hajtásban

előadó: **Andreas Schniete**, kopófalkavezető mester
időtartam: 40 perc

4. Szemléletváltás a sebzett nagyvad utánkeresésében, technikai vívmányok jelentősége vagy hátránya a gyakorlatban

előadó: **Pukánszki Zoltán**, a Magyar Véreb Egylet tenyésztésvezetője
időtartam: 20 perc

5. Apróvadás vadászterületek vadászkutya munkái

előadó: **Tapasztó Sándor**, FCI vadászkutya teljesítmény- és küllembíró
időtartam: 20 perc

EBÉDSZÜNET

(12.00-tól 13.00-ig)

VITAFÓRUM

(13.00-15.00)

Szükséges-e fordulat, szemléletváltás a vadászkutyák alkalmazásában, teljesítményvizsgálatokban?

moderátor: **Babiczyk Attila**, a Német Vizsla Klub Magyarország elnöke

AZ ÁTALAKULÓ VADGAZDÁLKODÁSI, VADÁSZATI GYAKORLAT HATÁSA A VADÁSZKUTYÁK ALKALMAZHATÓSÁGÁRA

Hazánk vadgazdálkodásában jelentős átforgalmódás érezhető, amelyet leginkább gazdasági érdekek hajtanak. A vadtartás költségei és a kapcsolódó kiadások emelkednek, a vadászatra jogosultak legtöbbször nem irányítói a folyamatoknak, hanem elszemvedői a változásoknak, amelyek a vadászati gyakorlatra is rányomják bélyegüket. Sok esetben nem kellően átgondolt és céltudatos döntések vagy éppen az ágazat számára kedvezőtlen intézkedések jelennek meg a vadászati gyakorlatban (pl. inváziós fajok kezelése, vadászati idények követhetetlen változása stb.).

Az ágazatunkat érő egyre gyakoribb és szélsőségesebb hatások között próbálunk lavírozni, igyekszünk a helyenként fellángoló vadgazdálkodási rendellenességeket kezelni. Ahogy átalakulnak a vadászati szokásaink, ugyanúgy alakul át a vadászkutyázáshoz fűződő viszonyunk. Egyre jellemzőbb a vadászatokon a szolgáltatásként nyújtott kutyázás, míg a „vadőr kutyá” kizorulóban van. A legutóbbi felmérésünk szerint a hivatásos vadászok alig fele tart vadászkutyát (jelentős részük nem is kapja meg a jogszabályban foglalt költségtérítést), de sokan közülük nem is tartják szükségesnek munkájukhoz, vagy nem tudnak kellő időt fordítani rá. Ezt támasztja alá az is, hogy a Vadászkamara által meghirdetett, a hivatásos vadászok munkafeltételeit anyagi forrással segítő eszközbeszerzési programban mindössze öt vadászkutyát vásároltak a jogosultak.

A bérvadászat és a konyhavadászatok (tagi vadászatok) közötti különbség a vadászkutyák igénybevételénél is megmutatkoznak, szél-

sőségek között változik jelenlétük és megítélésük a vadászatokon. Nagyterítékű apróvadas bérvadászatokon örömteli látni a sok jól képzett, fegyelmezett és hatékonyan dolgozó kutyát, egytől egyig származási lappal. A tagi konyhavadászatok közül mindmáig akad olyan, ahol alig van kutyá, az is inkább csak zavarja a vadászatot.

A vadászati jog évtizedeken keresztül különbséget tett a hajtó és terelő vadászatok között, részben a hajtókutyák részvételében. Ma már csak nagyvad társasvadászat szerepel az ágazati jogszabályban, aminek az oka nagyrészt az, hogy tisztán vaddisznó hajtóvadászatot elvéve rendeznek a jogosultak. Ez a vadászati mód, amely az ASP előtti időkből aranyat ért, a keleti országokban már tervezhetetlen, de sok más területen is a vírus terjedését megelőző intézkedések eredményeképpen jelentősen megfogyatkozott a vaddisznó állománya, országosan nagyjából a 25 évvel ezelőtti szintet súrolja. A nagyvad társasvadászatokon a teríték aránya eltolódik a gímszarvas és a dámszarvas felé. Ehhez mérten a hajtások is átalakulnak, a napi több, kisebb területet átfogó hajtások helyett egyre inkább a nagyobb területeket, kevesebb átállással, kevesebb hajtóval, több kutyával történő vadászatok irányába mozdulnak el a még nagyvad társasvadászatot szervező vadászterületek. A költséghatékonyság a napi teríték csökkenésével itt is nyomon követhető.

Kovács Gábor,
a Vadászkamara Kinológiai
Szabizottságának elnöke

A VADÁSZKAMARA SZEREPVÁLLALÁSA A VADÁSZATI KINOLÓGIA FELLENDÍTÉSE ÉRDEKÉBEN

A szervezett vadászat korai időszakától számítva egészen a mai napig a vadászkutyák tartása, tenyésztése, trenírozása együtt haladt a különböző korok aktuális vadászati kultúrájával.

Az idők folyamán alakuló vadászati szervezetek szinte kivétel nélkül kellő megbecsüléssel, időnként szakértelemmel, de legalábbis jóakarattal álltak a vadászkutyák ügyé mellé.

Az Országos Magyar Vadászati Védegylet már megalakulásakor (1881), a MAVOSZ (1948), amely hosszú évtizedeken át a Védegylet utódjának tekintette magát, valamint az Országos Magyar Vadászkamara (1998) mind komoly kísérleteket tett a vadászkutyák helyzetének, kiképzésének javítására.

Azt kell mondani: a szándék mindig megvolt. Viszszatekintve mégis az látszik, hogy kissé hullámzik, és nem egyértelmű a folyamatos elmozdulás. Ezek a szervezetek az idők folyamán időnként bele-beleleptek a vadászkutyás élet előmozdításába, de egy idő után a rendszerek halványodtak, elfogytak, elapadtak. Ennek okait Közép-Európa történelmében bőven meg lehet találni. (háborúk, forráshiányok stb.)

A mai konferencia leginkább a közelmúltról, de főképp a jövőről szól.

Ebből kiindulva érdekes lehet vizsgálni a hazánkban rendezett két Vadászati Világkiállítás közötti időszakot (1971-2021). Ez pontosan ötven év.

Kétségtelen, hogy a '71-es rendezvény vadászkutyás sikerei évtizedeken át komoly hajtóerőt és motivációt adtak a hazai vadászkutyás életnek. Ezt felismerve a MAVOSZ és a MEOE megpróbált az élére állni ezek-

nek a felhajtó kezdeményezéseknek.

A Világkiállítás hatására 1972-ben elindult az első Vizsla Főverseny, amelyet 13 éven át megszakitás nélkül rendeztek meg. Majd egy év kihagyás után (1985) ismét elindult a szervezés, és egészen a kétezres évekig, pontosabban 2009-ig egy év kihagyással ismét megrendezték a sorozatot.

Hosszú kihagyás után, 2016-ban az Országos Magyar Vadászkamara Kinológiai Szakbizottsága élesztette újra ezt a genetikai, kulturális és vadászati szempontból is fontos versenysorozatot. A bizottság úgy gondolta, hogy egy ilyen dicső múltra visszatekintő, rangos és patinás versenyt nem szabad elengedni.

Szerencsés csillagzatnak számít, hogy a Vadászkamara pontosan akkor döntött a Vizsla Főverseny újbóli felkarolása mellett, amikor a 2021-es Világkiállítás vadászkutyás rendezvényei körvonalazódtak.

A másik lényegi tényező egy fontos Vadászkamarai döntés. 2016-ig a vadászati szervezetek úgy képzelték el a vadászkutyák, a vadászkutyázás támogatását, hogy bizonyos forrásokat juttattak a kluboknak, amelyek ezt a pénzt nagyjából bármilyen versenyre, vizsgára költették.

Azt kell mondani: ebből a támogatásból sokan részesültek, de a vadászok a legkevésbé.

A Főverseny elindítása annyiban változtatott a források felosztásán, hogy a Vadászkamara saját szervezésében, de partnerként a MEOESZ vezetőségének támogatását élvezve, a vadászok befizetett pénzén, elsősorban a vadászoknak rendezte a leg-rangosabb Mindenés Vizsla Főversenyt.

**Agyaki Gábor, a Vadászkamara
hivatásos vadász alelnöke**

ÁTALAKULÓ TÁRSAS NAGYVAD VADÁSZATOK, HAJTÓEBEK MEGÍTÉLÉSE A VADGAZDÁLKODÓ OLDALÁRÓL

A hazai vadgazdálkodási adatsorokban a nagyvadfajok terítékének szinte folyamatos emelkedése azt mutatja, hogy a vadászoknak nem sikerül az éves szaporulat mennyiségét meglőnie vadfajonként, tehát nem megfelelő hatékonysággal vadászunk. Az egyéni vadászati terítékek növelésének a lehetőségei korlátozottak, még az éjszakai vadászatra alkalmas eszközök használata esetén is. A folyamatos egyéni vadászat olyan zavaró hatásokkal járhat, amelyek miatt a vadállomány nagyobb károkat okozhat, mint ami más vadászati stratégia mellett előfordulna. A társas vadászatok rendezése, lebonyolítása a jövőben várhatóan az eddiginél nagyobb nehézségekre fog ütközni, de ezen vadászati mód hatékonyságának növelésére több lehetőség is mutatkozik.

A nagyvad társasvadászatok eredményességét a megfelelő hajtókutyák tudatos kiválasztásával és alkalmazásával lényegesen lehet javítani. A hazai vadászati gyakorlat a kérdéssel nem foglalkozott a súlyának megfelelően, és a kistestű, rövid távon kereső és vadat hajtó kutyák terjedtek el, szinte teljesen kiszorítva a nagyobb testű, más munkatípusú hajtókutyákat, a kopókat.

Nem tulajdonítottunk kellő jelentőséget a nyomhangnak, ami nem csak hangulatfokozó elem a vadászaton, hanem az eredményességet is alapvetően befolyásolni tudja. A vadat nem látva, annak meleg nyomát ugatva hajtó kutya előtt a vad nem fej-

vesztve menekül, hanem annak hangját folyamatosan figyelve halad. Ennek ellentéte a farkashoz hasonlatosan hangadás nélkül hajtó kutya, ami a vadat pánikszzerű menekülésre kényszeríti, amikor is még a szokott váltókat sem tartja, így gyakran elkerüli a kiválasztott lőállásokat.

A kutyák alkalmazása a vadászat eredményességére olyan hatással van, hogy az akár számszerűen is kimutatható. Különösen igaz ez a vaddisznóra, amely kellően intelligens ahhoz, hogy a hajtókat és a nem eléggé rámenős, rövid távon hajtó kutyákat kicselezze, és adott esetben még a hajtás területét se hagyja el.

A vadászatokon dolgozó falkák összeállítása is tudatosan kell, hogy történjen, mert a falka minden tagjának meg kell, hogy legyen a feladata a vadászat során. A focicsapat sem 11 csatárból áll, így a disznós falkán belül is meg kell, hogy legyen a munkamegosztás.

A nagyobb mélységben dolgozó kereső, „vezér” kutya munkáját a vad megtalálásakor tudják támogatni a kevésbé önálló egyedek. A sűrűből kimozdulni nem akaró konda kiugrasztaására 1-2 kistestű, rendkívül rámenős kutya szükséges. Ha ilyenekből több van egyszerre munkában, az gyakran a kutyák sérülését eredményezi.

Általánosságban kijelenthető, hogy nem a kutya marmagassága a használhatóság meghatározója, hanem a hajtóhang mikéntje!

Nyúl András, a SEFAG Zft. Barcsi Erdészetének vadgazdálkodási igazgatóvezetője

KOPÓK A HAJTÁSBAN

36 éve vezetek disznós kutyákból álló falokat. Évente 70-80 vadásznapon veszünk részt, főként Németországban, de gyakran dolgozunk Magyarországon is.

Az elmúlt idényben összesen 2145 vad, ebből 1538 disznó esett azokon a vadászatokon, ahol a kutyáimmal közreműködtünk. A legnagyobb éves teríték 3736 vad volt, amiből 2304 vadisznó. Az elmúlt évtizedek során lehetőségem nyílt a disznós kutyák munkájával és a falka vezetésével kapcsolatosan sok tapasztalatot szerezni. Kezdetben több vadászkutyafajtát is alkalmaztam, de az évek során egyre inkább a kopók mellett döntöttem.

Ebben meghatározó volt a hajtó hang (nyomhang és szemre csaholás), a kutyák tájékozódóképessége, vadászati intelligenciája, a rámenősség és az óvatosság megfelelő aránya, hogy a kondákat sikerüljön szétugrasztani, de kevés legyen a sérülés. A legjobb eredmények eléréséhez hajtásonként friss, pihent kutyákat alkalmazok, így még a nap végén is kellő elszántsággal hajt a falka.

A hajtóhanggal kapcsolatosan fontos elmondani, hogy kizárólag olyan kutyákkal dolgozom, amelyek csak a megpillantott vadat, vagy csak a még meleg nyomot ugatják. A kihűlt nyomot csaholva követő, vagy az ok nélkül ugató kutyák nem alkalmasak erre a feladatra. Ugyancsak kizártalom a notóriusan őzet és a vadat túl messze hajtó kutyákat is.

Nagy kiterjedésű hajtásokban jó szolgálatot tesznek a szávavölgyi

kopók, ők hosszan előre keresve dolgoznak. A falkám zömét az immár 25 éve (7 generáció) a saját igényeim szerint kialakított kopók adják, melyek nem csak nálam, de más vadászoknál, sőt rendőrségi szolgálati kutyaként is beváltak.

A drótszőrű német vizslákat ugyancsak tenyészttem és alkalmazom a disznóvadászaton, de a rámenősségük miatt csak korlátozottan használhatók erre a célra.

A nyári időszakban a vaddisznók kihajtása a kukoricatáblákból különleges követelményeket támaszt a kutyákkal szemben. Itt az az elvárás, hogy következetesen a felzavart disznók nyomán maradjanak és folyamatosan támadják őket. Ennek hatására előbb-utóbb el fogják hagyni a táblát. A csak szemre dolgozó kutyák, vagy amelyek nem elég kitartóak és félbehagyják a hajtást, erre a feladatra nem alkalmasak, mert a disznók szél alá húzódva kicselezik őket és megállnak. A vadon csak fél-háromnegyed óra hosszan dolgozó kutya elégtelen, mert akár 3-4 óra hosszan is eltarthat egy ilyen vadászat.

Andreas Schniete
kopófalkavezető mester
(Németország)

SZEMLÉLETVÁLTÁS A SEBZETT NAGYVAD UTÁNKERESÉSÉBEN, TECHNIKAI VÍVMÁNYOK JELENTŐSÉGE VAGY HÁTRÁNYA A GYAKORLATBAN

Változó világunkban a rohamosan fejlődő technikai eszközök komplexen befolyásolják mindennapi életünket, így a vadászatot és szűkebb értelemben véve a vadászkutyázást is. Ezeknek az eszközöknek a fejlesztését megakadályozni nem lehet és nem is érdemes. Egyrészt elvitathatatlan a jelentőségük, másrészt óriási az igény irántuk. Az észszerűség azt diktálja, hogy ismerjük meg minél jobban ezeket. Az előnyökkel élünk és fordítjuk azokat hasznunkra, az esetleges helytelen használatukból származó hátrányokat pedig tudatosan csökkentjük.

Az országosan megfogalmazott nagyvad-állomány-csökkentési irányelvek, az afrikai sertéspestis megjelenése, a vadkármegelőzési és csökkentési törekvések komoly hasznosítási kényszert jelentenek a vadászatra jogosultak számára, aminek következménye a vadászatban általánossá vált elektronikai optikai eszközök (éjjellátók, hőkamerák) használata. Ezek az előzmények megváltoztatták a hagyományos vadászati gyakorlatot, ami pedig háttal van a sebzett nagyvad-utáneresések mennyiségére és azok nehézségére is.

A keresések mennyiségét illetően csökkenő tendenciát látunk, különösen a rövid dermedtre keresések esetében. Ezeket a munkákat a vadászok éjjellátókkal, hőkamerákkal könnyedén megoldják. Azonban a rövid munkáknak is komoly jelentősége lenne főleg a bevezetés alatt lévő kutyák fejlődésben.

A keresések nehézségét illetően sokszor az-

zal szembesülünk, hogy a súlyosan sebzett vad is jelentős távolságot tesz meg az éjjellátókkal és/vagy hőkamerákkal való üldözések miatt. Ezzel nehezítik a kereséseket és a sebzett vad gyakran nem kerül terítékre. Ilyen „nehezített” előzmények után a keresések igazi kihívást jelentenek még a legtapasztaltabb kutyáknak és vezetőiknek is.

Előadásomban gyakorlati példákat szeretnék bemutatni többek között arra, milyen módon tudunk csökkenő munkaszám mellett akár nehezebb kereséseket is megoldani. Ezzel összefüggésben kitérek személyes tapasztalaton alapuló javaslatokra, a kutyakövető nyakörvek, a nyomkövető GPS-ek és térinformatikai eszközök használatára és az ezekben rejlő lehetőségekre. Ezek megismerésével új dimenziót nyithatunk a sebzett nagyvad utáneresésében, akár a legnehezebb és legreménytelenebbnek tűnő esetekben is.

**Pukánszki Zoltán,
a Magyar Véreb Egylet
tenyésztésvezetője**

APRÓVADAS VADÁSZTERÜLETEK VADÁSZKUTYA MUNKÁI

Jól látható átformalódás látszik a hazai vadászterületek terítékadataiban. Olyan, korábban jellemzően apróvadas vadászterületen jelent meg a nagyvad, ahol régebben még csak hírmondója sem volt.

Az Alföldön a megsaporodott vaddisznóállomány sok esetben az apróvad rovására jelentett új vadászati lehetőséget, majd az előretörő ASP miatt kapott új lendületet az apróvad tenyésztése és vadászata.

Milyen feladatokat ró a folyamatosan változó vadgazdálkodási környezet a vadászkinológiára, meg tud-e felelni a vadászkuttyázás az új kihívásoknak?

Visszatérnek-e a klasszikus apróvad vadászati módok, és kell-e vizsla egy ezres terítékű fácán hajtóvadászatra?

Van-e, lesz-e elég képzett vadászkutya az apróvad vadászati feladatokra, lehet-e versenykuttyával eredményesen vadászni?

A múlt eredményeire támaszkodva, a vadászati kultúrát megőrizve keressük a választ azokra a kihívásokra, amelyeket az átalakuló vadászati környezet állít elénk.

Tapasztó Sándor
**FCI vadászkutya teljesítmény-
és küllembíró**

SZÜKSÉGES-E FORDULAT, SZEMLÉLETVÁLTÁS A VADÁSZKUTYÁK ALKALMAZÁSÁBAN, TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLATUKBAN?

Napjainkban a jelentősen megnövekedett költségek, a vadászatra jogosultakat érintő terhek és elvárások érthetően kihatnak a vadászkutyák alkalmazására, melyeknek megítélése vegyes.

- A nevelt apróvad ára drasztikusan megemelkedett, a természetes apróvadállomány csökken, a nagyterítékű mezei nyúl vadászatok kurrens terméké váltak.
- Bér vadászat során a gazdasági érdek azt követeli, hogy a teríték megfelelő nagyságú legyen.
- A vadászatra jogosultaknak elemi érdekük a hasznosítható vad mennyiség minél nagyobb arányú kiaknázása.

Hangoztatjuk a vadászkutyák fontosságát, az eredményességre gyakorolt hatásukat, de vajon rendelkezésünkre állnak a vadászkutyák megfelelő mennyiségben és minőségben? Biztosítunk-e megfelelő gyakorlatot részükre még a vadászszезон előtt?

Sokszor példálózunk egyes országok (Szlovákia, Ausztria, Németország) vadászkutyás kultúrájával. A vitafórumban erre és az ehhez kapcsolódó kérdésekre keressük a válaszokat, megvizsgálva hazánk és a környező országok vadászati jogszabályainak különbségét a vadászkutyázás szemszögéből.

Válaszokat keresünk a hazai vadászkutyás szervezetek, fajtagondozók tevékenységét megvitatta.

- Megfelelő-e az elfogadott tenyészprogramok és vizsgarendszerek?
- Megfelelően képzettek a vadászkutyázáshoz vadászaink, hivatásos vadászaink, vadgazda mérnökeink?
- Összefüggések a VAV és az FCI vizsgarendszer között.
- Egyre nagyobb „divat” lett napjainkban a vadászkutya kiképzés. Ki lehet kiképző?
- Fontos szempont a teljesítmény aspektusából az ellenőrzött származású vadászkutya?

Babiczky Attila,
a Német Vizsla Klub Magyarország
elnöke

Az összes előadásról és a vitafórumról felvétel készült. Így az elhangzottak teljes terjedelmükben, a prezentációk anyagával együtt megtekinthetők **honlapunkon**, vagy közvetlenül a **QR kód** beolvasásával.

JEGYZETEK

kutyás fotók: Bottai Zsófia